

ဒေါက်တာချစ်စံ (ချစ်စံဝင်း)၏ အမှာ

စာရေးသူ၏အမှာစကား

နိဒါန်း

မြန်မာအစ တကောင်းက

၁၃

မြန်မာနိုင်ငံ

၁၄

- ကိုလိုနီခေတ်၊ သူ့ကျွန်မခံ၊ မြန်မာ့သတ္တိ မြန်မာ့စွမ်းရည်၊ တကောင်းအဘိရာဇာမင်းမှ ကုန်းဘောင်နောက်ဆုံး သီပေါမင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ထီးနန်းကျဆုံးခြင်း၊ နှစ်ဆယ်ရာစု ပြည်သူများ (ကြိုးပမ်းမှု) မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးခြင်း (၁၂၄၇ ခုနှစ်)။

ပဒေသရာဇ် (ဘုရင်ခေတ်)

၂၆

မင်းတုန်းမင်း၊ သီပေါမင်း၊ မိဖုရားကြီးစုဖုရားလတ်၊ အိမ်ရှေ့စံ ကနောင်မင်း၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်း၊ စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ၊ ဝန်းသိုစော်ဘွားကြီး ဦးအောင်မြတ်။

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ခေတ်

၄၇

ဆရာတော်အသျှင်ဦးဥတ္တမ၊ အာဇာနည်အရှင်ဦးဝိစာရ၊ ဆရာစံ (တောင်သူလယ်သမားအရေးတော်ပုံ)၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဒေါက်တာ ဘမော်၊ အာဠာဝက သခင်ဖိုးလှကြီး၊ သခင်ဘသောင်း၊ အာဇာနည်ဗိုလ်အောင်ကျော်၊ ဦးထွန်းရှိန်၊ ဦးဘဖေ၊ နန်းရင်းဝန်ဟောင်းဦးပု၊ ရေနံမြေသခင်ဗတင်၊ ရေနံမြေ မျိုးချစ်အမျိုးသမီးများ သခင်မကြီးဒေါ်ဆယ်၊ ဒေါ်နှင်းမြ (ပထမဆုံး မင်းတိုင်ပင်အမတ်)။

ဧကန်ကျပန်ခေတ်

၉၁

ဂျပန်တပ်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်လာခြင်း၊ သခင်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ စိတ်ဓာတ်စေတနာ၊ သခင်ဗစိန်၊ သခင်ဗဟိန်း၊ သခင်လေးမောင်။

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး (ဆပလခေတ်)

၁၁၀

သမ္မတစပ်ရွှေသိုက်၊ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု(ငြိမ်း)၊ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဗဆွေ(ငြိမ်း)၊ ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း (ငြိမ်း)၊ နန်းရင်းဝန် ဂဠုန်ဦးစော၊ ကွန်မြူနစ်သခင်သန်းထွန်း၊ ဗိုလ်ရန်အောင်၊ ဗိုလ်ဇေယျ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် ကျော်ဇော (ငြိမ်း)၊ ကွန်မြူနစ်ရဲဘော်ဌေး၊ အလံနီသခင်စိုး။

တော်လှန်ရေးကောင်စီခေတ်

၁၄၅

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း (ငြိမ်း)၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး(ငြိမ်း)၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ဖေ(ငြိမ်း)၊ အရေးပေါ် ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ ဆဲဗင်းဇူလိုင် မမေ့နိုင်။

စစ်အစိုးရခေတ်

၁၅၀

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ(ငြိမ်း)၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်(ငြိမ်း)၊ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ဦး၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသူရရွှေမန်း(ငြိမ်း)။

ဒီမိုကရေစီခေတ်

၁၆၉

နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးထင်ကျော်၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဦးတင်ထွဋ်(အိမ်မဲ)၊ သီတဂူဆရာတော် ဒေါက်တာအရှင်ဉာဏိဿရ။

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု

၁၈၈

သီပေါမင်းပါတော်မူပြီးနောက်၊ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ခေတ်၊ ဂျပန်သို့ လျှို့ဝှက်စွာသွားရောက်ခြင်း (ရဲဘော်သုံးကျိပ်)၊ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး။

ဝါဒသဘောတရားများ

၁၉၈

အရင်းရှင်ဝါဒ၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ ဒီမိုကရေစီဝါဒ၊ ဘဝလွတ်မြောက်ရေးမှာ လောဘ၊ ဒေါသပယ်ရန်၊ နိုင်ငံလွတ်မြောက်ရေး။

ခေတ်ဝါဒစနစ်များ

၂၀၅

- နှစ်တစ်ရာကျော်ကာလအတွင်း ဝါဒများ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ဘဝလွတ်မြောက်ရေး။
- မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးဝိမလ၊ ဝိပဿနာရှုပွားနည်း၊ သင်္ခတဒုက္ခမှ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ပေါ်လာပုံ။
- တော်ကူးဆရာတော်ဘုရား၏ ကျင့်စဉ်တရား။
- မြင်းခြံမြို့ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ။
- မိတ္ထီလာမြို့ တောင်ပုလုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ။
- ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓမ္မအနှစ်သာရဩဝါဒ (သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း)၊ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာဩဝါဒ၊ ဘဝဖြစ်ကြောင်းဖြတ်ကြောင်းပြတရားတော်။
- မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးတရားတော်။
- သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိဿဆရာတော် အရှင်ကုဏ္ဍာလာဘိဝံသ ဟောကြားသော ဝိပဿနာတရားတော်။
- ဒွါရ ၆ ပါး၊ အာယတန ၆ ပါး။

ဝိပဿနာရှုခြင်းအဓိပ္ပာယ်

၂၃၆

ဦးနန္ဒ [(မန္တလေး) သောတာပန်လမ်း မြတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း]။ ဆရာကြီးဒေါက်တာမင်းတင်မွန် ဝိပဿနာအားထုတ်ရှုမှတ်ပွားများနည်း၊ ဝိပဿနာရှုမှတ်ပုံ၊ အာနာပါန နှင့်ဓာတ်ရှုနည်း လက္ခဏာရေးသုံးပါး၊ ဝေဒနာပေါ်ရှုမှတ်ခြင်း၊ ဝိပဿနာရှုနည်း (ဣဿာမစ္ဆရိယ)၊ မသေခင် သေခြင်းကို အစမ်းသေကြည့်ရန်၊ တရားဦးဒေသနာတော် [ဓမ္မစကြာတရားတော်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော် (အကြောင်းရှိ၍ အကျိုးဖြစ်ပုံကိုပြသော တရားတော်)၊ ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ပစ္စည်း၊ မေတ္တာပွားနည်း (မြန်မာအဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း)၊ ပဋ္ဌာန်းတော်ကြီး ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ရခြင်းအကျိုး။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၂၅၆